

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forlængelse af midlertidig lov nr. 284 af 16. juni 1945 om ændringer i og tillæg til lov nr. 123 af 8. juni 1912 om værnepligt med senere ændringer, jfr. lov nr. 547 af 31. december 1947.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 55; fremsættelsen findes i tidenden sp. 118).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Henry Hansen: Det lovforslag, vi her skal behandle, er jo en gammel kending. Når vi atter i år stilles overfor en forlængelse af de midlertidige ændringer i værnepligtsloven, må det tages som tegn på, at helt er tingene ikke kommet i lave efter krigs- og besættelsestiden, i alt fald ikke på de områder, som denne lov vedrører. Den midlertidige lov foreslås nu forlænget for yderligere 1 år, og det må så håbes og tilstræbes, at yderligere forlængelse bliver unødvendig.

En af årsagerne til dette tillæg til værnepligtsloven er, at der i et tidsrum under besættelsen ikke blev afholdt sessioner. Der blev et hul, og det, man derved kom bag efter, er det endnu ikke lykkedes at indhente. En anden grund er den længere tjenestetid, som de værnepligtige nu har, og som betyder, at man ikke kan få de værnepligtige årgange ind i samme tempo som tidligere. Blandt andet de to ting, jeg her har nævnt, har nødvendiggjort dette tillæg til loven.

Lovens bestemmelser griber på forskellig måde ind overfor rettigheder, som de unge mænd efter den oprindelige lov havde. Sådan noget er naturligvis aldrig rart, men her som på andre områder må man bøje sig for nødvendigheden. Således er retten til ud-sættelse med at møde på session ophævet, og der er forbud mod, at værnepligtige, der er mødepligtige på den førstkommande session, rejser ud af landet. Det er dog således, at indenrigsministeren kan dispensere fra disse bestemmelser, og jeg henstiller, ligesom jeg gjorde sidste år, at dispensation gives i tilfælde, hvor rimelige grunde taler derfor. Der kan jo være tilfælde, hvor det kan være vigtigt for en ung mand at få lov til at rejse ud, idet en sådan rejse kan være et led i hans uddannelse. Jeg føler mig iøvrigt overbevist om, at den højtærede indenrigsminister vil administrere lovens bestemmelser med rimelig hensyntagen til alle berettigede interesser.

§ 7 i den nugældende lov skal efter det

foreliggende lovforslag udgå. Det er bestemmelsen om udskrivningschefernes ret til at rekvirere lokaler til afholdelse af sessioner, hvis de ikke på anden vis kan skaffes. Det fremgår af den skriftlige fremsættelse, at beføjelsen aldrig har været benyttet, og det menes altså, at forholdene nu er sådan, at den kan undværes. Såvidt jeg erindrer, var denne bestemmelse årsag til, at et parti ved lovens behandling sidste år spændte fra, skønt den altså, som det også blev oplyst ved den lejlighed, aldrig har været anvendt. At § 7 nu er taget ud, betyder formentlig at lovforslaget denne gang får en lettere gang gennem rigsdagen.

Iøvrigt skal jeg ikke omtale denne lovgivning nærmere, men henholde mig til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og til den højtærede indenrigsministers skriftlige fremsættelse.

Den højtærede indenrigsminister bebuder, at ministeriet agter at nedsætte en kommission til at forberede en gennemgribende revision af hele værnepligtslovgivningen og til at undersøge mulighederne for en forenkling af udskrivningskredsens arbejdsforhold. Da denne lovgivning stammer helt fra 1912, kan der nok være grund til at antage, at der kan være en del at rette. Jeg ser f. eks., at det både indenfor værnene og indenfor udskrivningsvæsenet er den almindelige opfattelse, at optagelse i lægdsrullen i 19 års alderen er tidlig nok — optagelsesalderen er nu 17 år. Jeg er tilbøjelig til at tro, at denne opfattelse er rigtig. De værnepligtige skal jo efter de gældende regler først møde på session i 20 års alderen, og 2 års senere optagelse i rullen kan antagelig spare både de unge og myndighederne for meget besvær med tilmelding, notering af flytninger og andet. Ved en gennemgang i en kommission af loven og de forhold, der har forbindelse med loven, vil det formentlig vise sig, at der kan være meget andet at rette og forenkle i den nugældende lovgivning.

Som jeg sagde før, ønskes loven nu forlænget for 1 år, og vi forstår, at forholdene er sådan, at det er nødvendigt. Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling og til vedtagelse her i det høje landsting.

Stegger Nielsen: Den midlertidige ændring i værnepligtsloven, der blev gennemført i 1945, var nødvendiggjort af besættelsestidens forhold, idet der ikke siden 29. august 1943 havde været afholdt sessioner, og den bemyndigelse, der dengang blev givet indenrigsministeren, er se-